	כניסת השבת	יציאת השבת
ירושלים	16:10	17:23
בני ברק	16:27	17:24
חיפה	16:17	17:23
עפולה	16:15	17:22

מרוקו

כתורתם ושמנתם של חכמי צפון אפריקה

כ"ו חשוון
גיליון 55
שנה ב'

פרשת חיי שרה

דבר המערכת

גם בעת משברים קשים אסור לנו ליפול

בפרשת השבוע [חיי שרה] אנו לומדים שאברהם אבינו, מיד לאחר ניסיון העקידה, מגיע לביתו ולצערנו הרב נאלץ לספוד ולקבור את שרה אשתו. חז"ל במדרש (בראשית רבה) דרשו על הפסוק, "ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבכותה, מאין בא, רבי לוי אמר מקבורתו של תרח בא, רבי יוסי אמר מעקידתו של יצחק בא".

נשאלת השאלה, מה התקשו חז"ל כשהציגו את השאלה "מאין בא", והלא ברור שהתורה לא באה ללמדנו מסלול גיאוגרפי בלבד. חז"ל הבינו שאברהם לא סתם יצא מהבית וחזר, אלא באו ללמדנו שאברהם אבינו פגש כאן אירוע פתאומי ומטלטל לחלוטין - **מיתתה הפתאומית של שרה אמנו. עם כל ההפתעה והכאב העצום, ובכל זאת אברהם התנהג בדיוק כפי שהקדוש ברוך הוא מצפה מאדם גדול כמוהו להתנהג.**

רבי אברהם ברוך טולידאנו זלה"ה בספרו אמרי ברוך מעמיד לנו כמה יסודות נפלאים מתוך התנהגותו של אברהם אבינו באותם רגעים קשים, וכדלהלן:

בטבע הדברים, כשאדם מקבל בשורה קשה ופתאומית על פטירת אדם הקרוב אליו, הרגש מוצף לחלוטין - כל כולו סערת נפש, בכי ללא גבול ואובדן עשתונות. לעומת זאת, התורה מעידה על אברהם, "לבכותה" כ"ף זעירה. אברהם בכה והצטער כפי שהיה ראוי וכפי שנכון לבכות, אך הוא לא איבד את שפיותו, לא איבד את שכלו ודעתו, ולא נתן לרגש לשבור את גדלות רוחו גם כשנחת עליו אסון פתאומי.

מנין היה לאברהם אבינו את הכוח העצום הזה לעמוד בניסיון כה קשה ולא להישבר, על כך עונים חז"ל בשתי הדעות:

לפי דעת רבי לוי "מקבורתו של תרח בא" - אברהם אבינו הגיע לאחר שראה את אביו תרח חוזר בתשובה לפני מותו. השמחה והנחמה מכך שאביו זכה לתשובה ולתיקון הנפש עמדו לו כמשענת רוחנית. ולפיכך אף שהצער על מיתת שרה היה עמוק, הידיעה על זכות התשובה של אביו שמרה על אמונתו התמימה בה' יתברך מנעה מאיתן רוחו להישבר.

לפי דעת רבי יוסי "מעקידתו של יצחק בא" - אברהם אבינו הגיע ישר מהר המוריה, מתוך התעלות רוחנית עצומה של מסירות נפש וקיום רצון ה'. **האמונה היוקדת שחווה בעקידה היא זו שהעניקה לו את תעצומות הנפש לקבל גם את הניסיון הקשה הזה בדממה, ביישוב הדעת ובאמונה שלמה.**

מסר נוסף ועמוק שאנו למדים משתי הדעות הללו. כדרכו של עולם, לאחר שאדם זוכה לעמוד בניסיון קשה או לעשות מצווה גדולה, מגיע יצר הרע והשטן ומנסה בכל כוחו להפיל את האדם ולהתקרר מאותה התעלות - לגרום לו חרטה או עצבות, ובכך להפסיד את מעלת המצווה.

והנה, לאחר העקידה, השטן מנסה להפיל את אברהם אבינו מן המדרגה הגבוהה שאליה הגיע, ומנסה לגרום לו להצטער או להתחרט על עצם העקידה עקב מותה הפתאומי של שרה. אך אברהם אבינו עמד כצור איתן הוא לא התחרט לרגע, אלא המשיך להיות שמח ומאושר בקיום רצון ה'.

אברהם אבינו ידע בעומק תפיסתו ששרה אמנו לא נפצעה או פרחה נשמתה מתוך צער ושברון לב על העקידה, אלא אדרבה - נשמתה פרחה מרוב גודל השמחה וההתרגשות על כך שזכו לעשות רצון קונם במסירות נפש כזאת מטעם זה לא בכה אברהם אלא מעט ("ולבכתה" בכ' זעירה) - הבכי שלו לא היה בכי של שבירה או תרעומת על עצם מיתת הגוף, אלא בכי של צער על האבדה הגדולה של יושרה, צדקותה וקדושתה שנסתלקו מן העולם.

הלימוד העצום עבורנו, **גם בזמנים קשים ובמשברים המטלטלים ביותר בחיים, אסור לאדם להישבר ולהפסיד את עשתונותיו. מתוך אמונה חזקה וברורה שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד והכל מאיתו יתברך, עלינו לשמור על יישוב הדעת.** ובעיקר - לעולם לא להתחרט על מצוות, מעשים טובים או מסירות נפש שעשינו, אלא לאחוז בשמחת המצווה ובאמונה שלמה בכל מצב.

בברכת שבת שלום
יוסף רביבו

עיצוב ועריכה גרפית ר. רביבו כל הזכויות שמורות © לתגובות והערות ולהצטרפות לרשימת התפוצה ניתן לשלוח מייל 0583209031y@gmail.com

ביאורים ופירושים על המקרא מגאוני מרוקו

קבלת הייסורים בשמחה

וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה (בראשית, כ"ג, א').

חז"ל אומרים לנו, שרה אמנו לפני שילדה את יצחק היו ימיה וחייה כולם בייסורים, חוץ משלושים ושבע שנים שהיתה בשלווה מן הייסורים מיום שנולד יצחק עד ליום מותה. והתורה היקרה, הבהירה לנו זאת במילת ויהיו, שחשבונה שלושים ושבע שנים, שהיתה בלא ייסורים. להודיענו, שכל הצרות והייסורים שבאים לעולם והרוב לצדיקים, שלהם יש להם ייסורים יותר קשים, בגלל שהם סובלים ומכפרים על עוונות אנשי הדור שהם.

ויש עוד טעם לדבר, כיוון שהשכינה גם היא בגלות עמנו, ולכן אם אדם חלילה באו עליו ייסורים לא יברח מתוכחת הקדוש ברוך הוא, שאיין אנחנו יותר טובים משרה אמנו, שהיתה צדיקה והיה לה רוח הקודש, למרות כל זאת קיבלה את הייסורים באהבה ולא ערערה על משפט ה' יתברך.

דברי יעקב - רבי יעקב איפרגן

מדוע אליעזר לא רצה לאכול, ומה השיבוהו בני משפחתה של רבקה

תאמר הנושא והמאמר אח"כ תאמר, הנה בעניין רבקה אמנו ע"ה כתיב (בראשית, כ"ד, ל"ג) 'ויושם לפניו לאכול ויאמר לא אוכל עד אם כי דברתי, ויאמר דבר וכו'. וקשה למה לא רצה לאכול קודם שידבר, דמה הפסד יש אם יאכל תחילה. וגם עליהם קשה שאמרו לו 'דברי' היה להם להפציר בו שיאכל תחילה לפי שהוא עייף ורעב מן הדרך. ועוד קשה מה שאמרו אח"כ (שם שם נ) 'מה' יצא וכו' לא נוכל דבר אליך רע או טוב', בשלמא רע לא יאמרו אבל טוב למה לא יוכלו לדבר, אדרבה מצוה היא.

ונ"ל ליישב במ"ש פרק גיד הנשה חולין (דף צ"ה ע"ב), רב הוה אזיל לבי רב חתן חתניה, חזא מברא דקא אתו לאפיה, אמר מברא קא אתי לאפאי יומא טבא, אזל קם אבבא אודיק בבזעא דדשא חזא חיותא דתליף אבבא, אתו כו"ע אתא טבחא נמי א"ל איכו השתא ספיתו איסורא לבני ברתי לא אבל רב מההוא בשרא מ"ט, אי משום איעלומי הא לא איעלם, אלא דניחש, והאמ"ר כל ניחוש שאינו כאליעזר עבד אברהם אינו ניחוש, אלא סעודת רשות הואי ורב לא הוה מיתהני מסעודת רשות.

ובפירוש הלכה זו חלקו הרמב"ם ז"ל והראב"ד ז"ל אם מאי דקאמר כל ניחוש שאינו כאליעזר אינו ניחוש הוא לעניין איסורא או לעניין לסמוך עליו, כי הרמב"ם ז"ל כתב בפי' י"א מהלכות ע"ז [הלכה ד'], וכן המשים סימנים ואומר אם יארע לי כך וכך אעשה דבר פלוני,ואם לא יארע לי לא אעשה כאליעזר עבד אברהם וכן כל כיוצא בזה הכל אסור, וכל העושה מעשה בדברים אלו לוקה, עכ"ד. וכתב עליו הראב"ד בהשגות, אמר אברהם זה שיבוש גדול שהרי דבר זה מותר ומותר, ואולי לשון הש"ס הטעהו שראה מ"ש שם כל ניחוש שאינו כאליעזר עבד אברהם אינו ניחוש והוא סבר שלענין איסור נאמר, ולא היא אלא הכי קאמר ואין ראוי לסמוך עליו, ואיך חשב על הצדיקים האלו עבירה זו, ואי הוו אינהו מפקי פולסא דנורא לאפיה, ע"כ...

ובזה נבוא אל הענין, דהנה בין לפירוש הרמב"ם ז"ל ודעימה, בין לפירוש הראב"ד ז"ל לפי הסלקא דעתך דמאי דלא אכל רב הוא משום דניחש ועבד איסור [פירוש לפי דהרב המחבר אזיל לשיטתיה שכן פי' לדעת הראב"ד בקושיית הש"ס כמ"ש קודם לזה ע"ש], קשה דמעיקרא מאי סבר רב דעבד הכי, וצריך לומר דמתחילה לא דק ולא הרגיש בדבר... הרי שאח"כ הרגיש דעבד איסורא גם רב כן.

ובזה ממש אירע לאליעזר, דמתחילה ניחש ואמר 'והיה הנערה וכו', ואח"כ הרגיש בעצמו דעבר איסורא ולכן לא רצה לאכול כי אמר כיון שניחשתי ועשיתי איסור אסור לי לאכול בסעודה זו, [פירוש לפי הראב"ד וכפירוש המחבר], אלא דאליעזר לא היה מחזיק בודאי שעשה איסור כי נסתפק בשני סברות אלו של הרמב"ם והראב"ד אי אמרינן דאותם השנויים בברייתא ודקא וכל השאר מותר ואין בו איסור ניחוש כדעת הראב"ד וא"כ יכול הוא לאכול, או אמרינן דכל אותם השנויים בברייתא לאו דוקא הוא הדין כיוצא בהם כסברת הרמב"ם ז"ל, וא"כ עשה איסורא ואינו יכול לאכול מזה ולכן אמר 'לא אוכל עד אם כי דברתי דברי', לכם ואספר לכם מה שעשיתי, ואתם בני נח המוזהרים על הכישוף ובקיאים בדיני כישוף מה דינו אם יש איסור במה שעשיתי או לא.

והיינו דדייק לומר 'ויושם לפניו לאכול', לומר דאע"ג דבני הבית שמו לפניו האכילה והיתה נספדת ע"י השיהוי שהיה מדבר עכ"ז לא רצה לאכול מחשש האיסור, ולכן גם הם אמרו לו דבר תחילה כיון שיש חשש איסור בדבר. [א"ה והשיבוהו שאינם יכולים לומר "טוב" והיינו כהראב"ד, ולא "רע" כהרמב"ם כיון דהכא לכו"ע מותר מכמה טעמים].

ויחי יוסף - רבי יוסף פינטו

האיך קנה אאע"ה השדה מעפרון

התורה הקדושה בפרשתנו מאריכה ואינה ממעטת בביאור ופירוט קנין אברהם מעפרון החתי האיך נעשתה והנה מפשטות דברי הכתוב עולה לנו כי קנין אאע"ה מעפרון החתי הייתה בקנין כסף, ככתוב (בראשית כ"ג י"ז) "וישמע אברהם אל עפרון וישקול אברהם לעפרון את הכסף אשר דיבר באוזני בני חת ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר".

וקשה דיהודי מגוי אינו קונה בכסף.

אלא שאם כדברינו וכפשטות העניין יקשה מאוד מאחר כי אברהם אבינו עליו השלום קיים כל פרטי ודיני התורה ומאחר וכן קיימ"ל לן להלכה והעלה כן מרן בשולחנו שולחן מלכים חו"מ ר' (סי' קצד') שכ' הגוי אינו קונה לא בחזקה ולא בכסף אלא בשטר. הוא ושקונה עם נתינת הכסף "וישראל הקונה מגוי הרי הוא כגוי ואינו קונה אלא בשטר". ולפי"ז דאינו קונה אלא בשטר ולא יתבאר בתורה שהיה שטר.

מהלך האור החיים הקדוש והמש"ח

ונלך באור החיים ונביא דברי רבי חיים בן עטר ששאל כפילות הכתוב בפסוק י"ז אחר שנתן אאע"ה לעפרון הכסף כתבה התורה "ויקם שדה עפרון אשר במכפלה וכו' כל העץ אשר בשדה אשר כל גבולו סביב" ובפסוק י"ט "ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה על פני ממרא וכו' ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחוזת קבר. ומדוע כפלה התורה את הקימה (ויעוי' בביאור רש"י דלכאורה תירץ לזה).

וביאר האור החיים שאברהם אבינו עשה כל משפטי הקנייה דהיינו אחר שנתן הכסף לעפרון ובזה סילק זכות עפרון בקרקע כמו שכתב הרמב"ם פרק א'. מזכיה ומתנה שהעכו"ם מעת שלקח הדמים סילק רשותו וישראל לא קונה עד שיגיע השטר לידו ונמצא נכסים אלו נכסי מדבר שכל המחזיק בהם זכה ומאחר וסילק זכות ורשות העכו"ם בקרקע קבר את שרה בה ועל ידי זה עשה בקרקע קנין חזקה. (ועיי"ש שדן אם הוי חזקה עצם הקבורה ולפי"ז יתיישב מה שחזר הכתוב פעם שנייה ויקם דהיינו לומר מאחר שקברה וקנה וכעין זה ביאר המשך חכמה.

הוספת נופך מהמשך חכמה

אלא שהוסיף לבאר ביתר ביאור דזהו מה שאמרה תורה ויקם שדה עפרון וכו' לאברהם למקנה לעיני בני חת דהיינו משום שחשבו כבן נח ונוהג בו דיניהם וזהו לאחר שנתן הכסף אך האמת דיצאו אבות מבני נח ונכנסו לגדר ישראל ולדידהו לא קם השדה אלא אחר שקבר בה אברהם את השדה. שאברהם את שרה אזי זכה במדין חזקה.

דברי הראשונים כאחרונים

ומצאתי שכדבריהם של שני נביאים אלו אפשר לומר דזהו כונת הרמב"ן פסוק י"ד שכתב זה לשונו: כי גם אחר שפרע הכסף מלא החזיק תחילה בשדה ובמערה והקימם ברשותו לעיני בני העיר וכל באי שער העיר הסוחרים והגרים שם ואחרי כן קבר אותה עד כאן לשונו.

וחזינן מזה שכ' דמלבד הכסף החזיק גם אלא שגם עולה מדבריו שלא נשתמש בקבורה כמעשה חזקה כהני תרי צנתרי דדהבא אלא שהחזיק כגון גדר גדר נעל ופרץ ולאחר מכן קברה. ולדבריו תיקשי דאם כן היה לפסוק לכתוב הקימה לרשותו של אברהם כבר קודם הקבורה והתורה כתבה אותו לאחר הקבורה.

דברי חז"ל שלא כדברי רבותינו

ולפי מה דאסיקנא עד עתה נמצא דעיקר קנין אברהם משדה עפרון היה חזקה, ואם כן תיקשי לן מאוד ממה שמצינו בגמרא קידושין (ב.),דילפינן דאשה מתקדשת בכסף מגזרה שווה קיחה קיחה משדה עפרון, דהיינו דבשדה עפרון נעשה הקנין על ידי כסף, והוא לכאורה דלא כדברי רבותינו.

יישוב על הנ"ל

אלא דלהמעיין לא תיקשי מידי, דבגמרא שם דילפינן קיחה קיחה משדה עפרון דכתיב הכא כי יקח איש אישה וכתיב התם נתתי כסף השדה קח ממני, וקיחה איקרי קנין דכתיב השדה אשר קנה אברהם. ומיתי נמי עוד קרא, שדות בכסף יקנו, וכתבו על אתר רבותינו בעלי התוספות וכן הוא בעוד ראשונים, דמיתי קרא נוסף משום דהפסוק הראשון השדה אשר קנה אברהם דפשטותו משתעי בכסף, אך משום דלא מפורש דקנה בכסף דדלמא קנאה בשטר או בחזקה, כסף שנתן לעפרון אינו אלא לפרעון מפני קפידתו של עפרון קמ"ל שדות בכסף יקנו, דשם מפורש שהיה קנין כסף גבי שדה. ומה שלומדים גזירה שווה קיחה קיחה אינו שהקנין היה בכסף אלא דמצינו גילוי מילתא בעלמא, וכעין ילמד סתום מן המפורש כלשונו של הריטב"א ונמצא דאף לדברי חכמי הגמרא ייתכן דקנין אברהם היה בחזקה. ויעוי' בספר המקנה קידושין שם, ובתוספות קידושין (כו. ד"ה אמר קרא) וילע'.

ויעוי' באוה"ח לעיל פסוק ט' שכתב דאף היה שם מתנה וחליפין ולא קשה מכיוון דיש לומר אף מתנה וחליפין. בספר דרך עץ החיים (אלגאזי דרוש ה' דף קכ"א ע"ד) כתב לבאר בלשוןהפסוקים שנעשה גם כן קנין אודיתא זאת תורת העולה, דאברהם אבינו קנה השדה בכל סוג וקנין שהוא מאת עפרון לאחוזת קבר.

ולהשיטות דלא היה לאאע"ה דין ישראל אלא בו נח א"ש מה שקנה בכסף אלא דיקשה מהו כפילות הכתוב ויקם.

קוים לדמותם של מוהר"ר דוד משאש, ומוהר"ר אבא אביחצירא זיע"א [לרגל יום הילולא]

מוהר"ר דוד משאש נולד באי אב בשנת תרצ"ד לאביו רבי שלום משאש (מח"ס שמ"ש ומגן, תבואות שמ"ש, ועוד, ורבה הראשי של ירושלים), ולאמו מרת ג'אמילה בעיר מקנאס שבמרוקו, שימש בכמה תפקידי רבנות שונות, כיהן כרבה הראשי של העיר פריז, ורבה הראשי של ז'נבה.

תולדותיו ולימודיו

בילדותו למד רבינו תורה מפי אביו הגדול, והתחנך בישיבות כתר תורה בעיר מקנאס, בגיל ט"ו עזב רבינו לעיר הבירה קזבלנקה שם למד בישיבה שייסד אביו במיוחד בשביל בנו. לאחר כשנתים גלה רבינו "למקום תורה" - ישיבת אקס-לבן בצרפת, שם יצק מים מפי ראש הישיבה הרב חיים יצחק חייקין זצ"ל, אודות תקופה זה התבטא פעם רבינו שקשיי ההסתגלות אפפו אותו בהיותו מלא געגועים לביתו ולמשפחתו ששהו במרוקו, אולם הרב חייקין הבחין בקשיו והבין לליבו והיה משוחח עימו שיחת רעים עד ששקטו געגועיו, והרגיש שהוא כבר בשל רגשית להישאר בישיבה. [למען שמו, עמ' 188].

בהגיע לפירקו ולאחר שסיים את לימודיו בהצלחה מרובה נשא רבינו את מרת דולי לבית משפחת בירדוגו, בתחילת נישואיו למד רבינו בטנג'יר שם היתה קבוצה של תלמידי חכמים גדולים שבראשה עמד הגאון רבי יששכר מאיר זצ"ל, כשרבינו נוטל חלק גדול בניהול המוסדות. [זכר חסדו, (אלחרר, שמות עמ' י'].

בשנת תשכ"ד היגר רבינו עם משפחתו לעיר פריז שבצרפת, והחל לכהן כמנהל בית הספר רמב"ם בעיר פריז. בסוף שנות התש"מ התמנה לרבה הראשי של ז'נבה. ולאחר מכן בשנת תשנ"ב (1991) החל רבינו לכהן במשך כט"ו שנה כרבה הראשי של העיר פריז ואגפיה עד לפטירתו.

בשנת הע"ז לחייו ביום כ"ג בחשוון תשע"ב לאחר תקופה ארוכה שהיה רבינו חולה, נסתלק רבינו לגנזי מרומים, וגופו הטהור הובא ארצה לירושלים והוא נטמן ליד אביו הגדול (רבי שלום ראב"ד ירושלים) בהר המנוחות.

חיבוריו

לצערינו לא הותיר אחריו בכתובים, אולם בקבצים תורניים וחיבורים שונים מצאתי שהביאו את דבריו, ואציין לכמה מהם שהשיגה ידי:

א'. חידושים על פרשת ויצא בספר מנחה חדשה (בן עמי, עמ' 53). ב'. קוים לדמותו של ר' שארל בן נאים בספר שארית הצאן (ח"א בהקדמה לספר). ג'. פסקי דין שחתימת רבינו מופיעה עליהם. [קטלוג רפאלי מכירה מקוונת 31 פריט 241]. ד'. ספר הזיכרון "מאור השמש" (עמ' ל"ה).

כמו כן תלמידי חכמים רבים מציינים שאלות שהופנו אליהם ע"י רבינו:

א'. רבי אליהו אבירג'ל בדברות אליהו (ח"ז סי' ק"א). ב'. הרב בקשי דורון זצ"ל בשו"ת בנין אב (ח"ז סי' נ'). ג'. ספר אמרי אשר (ברקוביץ, ח"א סי' כ').

מידותיו והנהגותיו

הגאון רבי ירמיה כהן שליט"א אב בית הדין פריז, מספר אודות רבינו:

"הוא היה אישיות דגולה, **הוא היה אדם חכם ותלמיד חכם, הוא ניהל את הרבנות בצורה מאוד עקבית ושמר על החותם של בית דין פריז שיהיה מכובד. הוא הופיע בהרבה מאוד מקומות, היה לו סדר יום מאוד עמוס. הוא חיפש תמיד את השלום בין הרבנים. הוא היה מהרבנים הראשיים הכי חרדיים שפריז ידעה. אפשר להגיד שבזמנו הרבנות הראשית של פריז ובית הדין פרצו קדימה**".

כמו כן נודע רבינו במפעליו הגדולים בכדי לזכות את הרבים, ובמשך שנים ארוכות ניהל רבינו פעילות עניפה בכדי להשיב רבים מעוון. [ראה קצת ע"כ בתור הזהב (תשע"א, פרשת בחוקותי, עמ' 16].

מוהר"ר אבא אביחצירא זלה"ה

מוהר"ר אבא אבוחצירא זלה"ה נולד לאביו הגדול רבי יצחק אבוחצירא (בעל הפיוט "אעופה אשכונה"), ולאמו מרת עזיזה בערך בשנת תרס"ד, רבינו נודע כמקובל גדול הבקי בנגלה ובנסתר, פועל ישועות ובעל רוח הקודש.

בהגיע לפירקו נשא רבינו את בת אחיינו רבי דוד אבוחצירא "עטרת ראשנו" מרת לאלא חזן. רבינו לא זכה להאריך ימים והוא נפטר בשנת הל"ב לחייו בערב שבת קודש בכ"ו למר-חשוון בשנת תרצ"ו, ומנוחתו כבוד בעיר בודניב שבמרוקו.

רבינו הותיר אחריו שני בנים ושלוש בנות, אחד מבניו הוא רבי יצחק אבוחצירא שנקרא ע"ש סבו מצד אביו.

הערכת גדולי הדור אליו

עם היודע פטירתו שיגר לבני המשפחה בעל הפרחי כהונה - רבי מסעוד הכהן ממקום מושבו באלג'יר, מכתב בוא הוא מנחם את בני המשפחה ומתאר את רבינו בתארים מופלגים:

"זעקתי בכיתי אחז בשרי פלצות ואשתומם כשעה איך ידיד יחיד בעולם חטיבה בנש"ק רבי אבא מדת הדין בו פגעה, **על בר רמי ובר רברבי עיינין מטייפין עד דאשתפוך מרזבי, תלת מאה גרבי, ולא ננעלו שערי דמעה, אוי לה לצרה מלהטת כסל וטוחות, כיום שנתשברו בו הלוחות, מחל"ה ונוע"ה, אהה אזעק אייליל, איך נקצץ איך נפל בן שחר הליל, במבחר עלומיו נפשו ברעות לה שבעה**".

תלמידיו

מבין תלמידיו נמנים אחייניו הגאונים הגדולים, רבי דוד אבוחצירא "עטרת ראשנו", רבי ישראל אבוחצירא (הבבא סאלי), ורבי מכלוף אבוחצירא.

פעילות קודש

מראות הוד מהטיול לקברי צדיקים לכולל פנסיונרים
"תפארת לוי יצחק - דביר ביתך"

